

UCHWAŁA Nr XX/121/08
RADY POWIATU W PODDĘBICACH

z dnia 20 marca 2008 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego programu działań na rzecz osób
niepełnosprawnych na lata 2008 - 2013**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 roku Nr 142, poz. 1592, z 2002 r. Dz. U. Nr 23 poz. 220, Dz. U. Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200 poz. 1688, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 153, poz. 1271, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 214, poz. 1806, z 2007 roku Nr 173, poz. 1218) w związku z art. 35a ust.1 pkt 1, ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, zm: Nr 160, poz. 1082 z 1998 roku; Nr 156 poz. 1019, Nr 99 poz. 628, Nr 106 poz. 668, Nr 156 poz. 1019, Nr 106 poz. 668, Nr 137, poz. 887, Nr 162, poz. 1118, Nr 162 poz. 1126, z 1999 roku; Nr 49, poz. 486, Nr 90, poz. 1001, Nr 95, poz. 1101, Nr 106 poz. 668, Nr 111 poz. 1280, z 2000 roku; Nr 48, poz. 550, Nr 119, poz. 1249, z 2001 roku; Nr 39, poz. 459, Nr 125, poz. 1368, Nr 129, poz. 1444, poz. 154, poz. 1792, Nr 100 poz. 1080, Nr 154 poz. 1800, z 2002 roku; Nr 169 poz. 1387, Nr 200 poz. 1679 i 1683, Nr 241, poz. 2074, z 2003 roku; Nr 7 poz. 79, Nr 90 poz. 844, Nr 223 poz. 2217, Nr 228 poz. 2262, z 2004 roku; Nr 96 poz. 959, Nr 99 poz. 1001, Nr 240 poz. 2407 z 2005 roku Nr 44 poz. 422, Nr 132 poz. 1110, Nr 163 poz. 1362, Nr 164 poz. 1366, Nr 167 poz. 1398, z 2006 roku; Nr 63 poz. 440, Nr 94 poz. 651, Nr 170 poz. 1217, z 2007 r. Dz. U. Nr 115, poz. 791, Nr 181, poz. 1288, Nr 257, poz. 1822), Rada Powiatu w Poddębicach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2008 – 2013 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Poddębicach.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Poddębicach.

Przewodniczący Rady

Wojciech Kabaciński

Załącznik
do Uchwały Nr XX/121/08
Rady Powiatu w Poddębicach
z dnia 20 marca 2008 r.

POWIAT PODDĘBICKI

**POWIATOWY
PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
w latach 2008 - 2013**

**POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE
W PODDĘBICACH**

Spis treści

1. Wstęp.

2. Wprowadzenie i definicje.

3. Uzasadnienie programu.

4. Cel programu.

5. Sposób realizacji.

6. Projekty do realizacji:

- 1) Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób niepełnosprawnych.
- 2) Zwiększenie dostępu do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny.
- 3) Likwidacja barier architektonicznych, barier transportowych oraz barier w komunikowaniu się.
- 4) Zapewnienie dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym.
- 5) Zapewnienie osobom niepełnosprawnym pełnego dostępu do rehabilitacji społecznej, kultury, sportu, rekreacji, turystyki i informacji.
- 6) Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych
- 7) Zapewnienie konsultacji społecznej wszystkich działań dotyczących osób niepełnosprawnych w fazie ich planowania, wdrażania oraz ewaluacji z samorządną reprezentacją środowiska.

7. Główni realizatorzy programu i zakres ich działań.

1. Wstęp

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest dokumentem służącym realizacji polityki społecznej na terenie Powiatu Poddębickiego. Program będzie realizował następujące cele szczegółowe dotyczące osób niepełnosprawnych, określone w ramach 7 Priorytetów przyjętych w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2007 – 2013 na terenie Powiatu Poddębickiego:

- 1) Wsparcie dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, w celu wyrównywania szans dzieci i młodzieży podejmujących i kontynuujących naukę (1.7),
- 2) Rozwój form aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (2.2),
- 3) Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych (3.1)
- 4) Tworzenie warunków do większej aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych (3.2),
- 5) Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do usług społecznych (3.3),
- 6) Kształtowanie postaw wobec niepełnosprawności (3.4),
- 7) Usprawnienia systemu rehabilitacji na rzecz utrzymania aktywności zawodowej (3.5).

Takie ujęcie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest wykonaniem delegacji zawartej w art. 35a ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, (Dz. Nr 123, poz. 776 z późniejszymi zmianami).

2. Wprowadzenie i definicje

Program skierowany jest do niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Poddębickiego. Szacuje się, że problem ten dotyczy bezpośrednio ponad 6 tysięcy mieszkańców naszego regionu, a pośrednio jeszcze dodatkowo kilka tysięcy członków ich rodzin.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych zawiera następującą definicję niepełnosprawności: „niepełnosprawność oznacza to trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy”:

Karta Praw Osób Niepełnosprawnych uchwalona przez Sejm RP w sierpniu 1997 roku, określa, że osoby niepełnosprawne to osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi, mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji.

Biorąc pod uwagę powyżej przytoczone definicje, niepełnosprawność przedstawia się jako zjawisko niejednorodne, które obejmuje wiele ograniczeń funkcjonalnych, może być fizyczna, intelektualna lub polegać na dysfunkcji zmysłów; może wynikać z choroby somatycznej lub choroby umysłowej. Wymienione zaburzenia, mogą mieć charakter stały lub przejściowy. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania

o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności podaje 11 przyczyn niepełnosprawności:

- 1) upośledzenie umysłowe,
- 2) choroby psychiczne,
- 3) zaburzenia głosu, mowy, choroby słuchu,
- 4) choroby narządu wzroku,
- 5) upośledzenie narządu ruchu,
- 6) epilepsja,
- 7) choroby układu oddechowego i krążenia,
- 8) choroby układu pokarmowego,
- 9) choroby układu moczowo-płciowego,
- 10) choroby neurologiczne,
- 11) inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego

3. Uzasadnienie programu

Niepełnosprawność narusza najcenniejsze wartości człowieka: zdrowie, sprawność fizyczną, zdolność do wypełniania podstawowych zadań społecznych i stanowi przeszkodę w realizacji własnych celów. Ograniczenia sprawności kojarzone są jako odchylenia od normy, a kontakt z osobami niepełnosprawnymi budzi poczucie bezradności i zakłopotania. Społeczne oczekiwanie idzie w kierunku dokonywania zmian w samej osobie niepełnosprawnej poprzez leczenie, rehabilitację, przystosowanie. Tymczasem problem niepełnosprawności tkwi nie tylko w osobie niepełnosprawnej, ale także, a może przede wszystkim, w osobach sprawnych. Istotną jest zatem zmiana społecznego sposobu myślenia i postaw wobec organizacji życia osób niepełnosprawnych, gdyż właściwe otoczenie społeczne stymulując wpływa na rozwiązywanie ich problemów.

W przeszłości polityka wobec osób niepełnosprawnych w dużej mierze polegała na społecznej kompensacji poprzez oddzielne świadczenia na marginesie społeczeństwa oraz rozwój usług opiekuńczych. Pomimo, że była ona potrzebna i oparta na dobrych intencjach, wpłynęła na marginalizację i zbyt niskie uczestnictwo tej grupy osób w życiu społecznym. Do powstania popularnych stereotypów przyczyniał się sam brak obecności lub praktyczna niewidoczność osób z niepełnosprawnością w głównych dziedzinach życia. Prowadziło to z kolei do samonapędzającego się procesu marginalizacji. Właśnie w ten sposób wzmacniały się wzajemne uprzedzenia, brak równych szans i dyskryminacja.

Uznano, że taka sytuacja w kraju nie może istnieć w dalszym ciągu. Na mocy ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w roku 1991 został utworzony Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i powołano do życia instytucję Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, którego zadaniem między innymi, jest koordynowanie działań w zakresie warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych. W sierpniu 1997 roku została uchwalona nowa ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych na mocy której powołano powiatowe i wojewódzkie zespoły orzekające o niepełnosprawności. Orzeczenia tych zespołów poza ustalaniem stopnia niepełnosprawności wskazują

również potrzeby w zakresie odpowiedniego zatrudnienia uwzględniającego psychofizyczne możliwości danej osoby, potrzeby w zakresie szkolenia, zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej, uczestnictwa w terapii zajęciowej, konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, korzystania z środowiskowego systemu wsparcia, konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby, konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Nowe podejście zostało sformułowane w Uchwale z 3 grudnia 1993 roku Zgromadzenia Ogólnego ONZ. "Standardowe Zasad Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych". Również Wspólnota Europejska na różnych swoich szczeblach wydawała Komunikaty i Uchwały zgodne ze Standardowymi Zasadami w tym Raport pt. "Niewidzialni Obywatele" w grudniu 1995 roku, Uchwałę Rady i Przedstawicieli Rządów Państw Członkowskich z dnia 20 grudnia 1996 roku na temat "Równych szans dla osób niepełnosprawnych" i Komunikat Komisji z dnia 20 maja 2000 roku na temat "W kierunku Europy bez Barier dla Osób Niepełnosprawnych".

Działania rządu i ustawodawstwa polskiego zgodne z wytycznymi zawartymi w Standardowych Zasadach to:

- 1) Rządowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Ich Integracji ze Społeczeństwem z 5 października 1993 roku,
- 2) Karta Praw Osób Niepełnosprawnych - Uchwała Sejmu RP z dnia 1 sierpnia 1997 roku,
- 3) Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 z późniejszymi zmianami,
- 4) Konstytucja RP zawiera odpowiednie zapisy mające zapobiec praktykom dyskryminacyjnym wobec osób niepełnosprawnych,
- 5) w Kodeksie Pracy wprowadzono zapis zabraniający dyskryminacji osób niepełnosprawnych w stosunku pracy.

Karta Praw Osób Niepełnosprawnych potwierdziła fundamentalne prawa osób niepełnosprawnych do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia. Zakazuje również dyskryminacji tych osób. Jednocześnie Sejm RP wezwał Rząd RP i władze samorządowe do podjęcia działań ukierunkowanych na urzeczywistnienie tych praw.

4. Cel programu

Celem programu jest zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i gospodarczym Powiatu Poddębickiego poprzez wyrównywanie ich szans w korzystaniu z praw i obowiązków, jakie przysługują pozostałym mieszkańcom. Cel ten będzie osiągnięty dzięki realizacji projektów i wykonanie zadań wynikających z założonych celów szczegółowych.

Celem programu jest również poprawa jakości obsługi osób niepełnosprawnych, doświadczających przemocy w rodzinie, będących w trudnej sytuacji rodzinnej i zdrowotnej, a także wykluczonych społecznie oraz stworzenie grup wsparcia. Niezbędna i uzasadniona jest pomoc specjalistów, którzy zapewnią kompleksową opiekę w/w osobom poprzez podejmowanie szerokiego wachlarza działań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz pomocy społecznej.

Mając na uwadze powyższe założenia Powiat Poddębicki w 2007 roku przekazał Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Poddębicach w trwały zarząd nieruchomość przy ul. Łęczyckiej 28 w Poddębicach.

5. Sposób realizacji

Wstępem do realizacji Programu będzie utworzenie bazy danych i zdiagnozowanie sytuacji osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie Powiatu z uwzględnieniem; przedziału wiekowego i stopnia niepełnosprawności, doświadczanych barier, przynależności do organizacji pozarządowych.

Program będzie realizowany poprzez wykonanie poszczególnych projektów, które są ściśle nakierowane na osiągnięcie poszczególnych celów szczegółowych wynikających z Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

6. Projekty do realizacji

1) Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób niepełnosprawnych.

Możliwości tkwiące w osobach niepełnosprawnych są ograniczane przez warunki, w jakich odbywa się ich społeczne funkcjonowanie, a poczucie zagrożenia bytu jest silniejsze niż w przeciętnych rodzinach. Wynika to nie tylko z generalnie niższego statusu materialnego, z występujących ograniczeń i utrudnień w społecznym funkcjonowaniu, ale często z braku zrozumienia najbliższych i ze społecznego niezrozumienia ich potrzeb, a wręcz marginalizacji.

Cele do osiągnięcia

- ✓ Wsparcie dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, w celu wyrównania szans dzieci i młodzieży podejmujących i kontynuujących naukę;
- ✓ Kształtowanie postaw wobec niepełnosprawnych;
- ✓ Propagowanie społecznej akceptacji i integracji osób niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania, pracy i środowisku lokalnym;
- ✓ Propagowanie i wspieranie idei organizowania się osób niepełnosprawnych;
- ✓ Stopniowe przygotowywanie wszystkich szkół aby mogli się w nich kształcić uczniowie niepełnosprawni;
- ✓ Organizowanie dostępu do informacji i środków komunikacji międzyludzkiej.

Zadania do realizacji:

- a) Prowadzenie cyklicznych szkoleń dla rodzin w których żyją osoby niepełnosprawne w celu uczenia rozumienia potrzeb osób niepełnosprawnych, aktywizowania i przełamania psychologicznych barier,
- b) Prowadzenie cyklicznych szkoleń dla osób zajmujących się zawodowo i dla wolontariuszy pracujących z osobami niepełnosprawnymi w celu zapewnienia profesjonalnej pomocy oraz najnowszych form pracy z osobami niepełnosprawnymi;

- c) Zorganizowanie i przeprowadzenie nauki języka migowego na trzech poziomach zaawansowania, dla zapewnienia docelowo w roku 2013 sytuacji gdzie w każdej instytucji publicznej na terenie Powiatu Poddębickiego będzie pracować osoba znająca język migowy;
- d) Wdrażanie w szkołach programów wychowawczych, mających na celu poznanie świata osób niepełnosprawnych, zmianę postaw, rozumienie i akceptację;
- e) organizowanie stałych imprez integracyjnych z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka, w celu promocji problemów osób niepełnosprawnych i integracji ze środowiskiem rówieśników.

Zasada 1. Standardowych Zasad Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych stanowi że, „ Budzenie świadomości powinno być częścią edukacji dla wszystkich dzieci oraz powinno stanowić niezbędny element kursów szkoleniowych dla nauczycieli i wszystkich profesjonalistów”.

2) Zwiększenie dostępu do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny

Wstępna diagnoza realizacji celu strategicznego projektu na terenie Powiatu Poddębickiego wskazuje, że jest on realizowany fragmentarycznie przez różne podmioty od służby zdrowia, opieki społecznej po organizacje pozarządowe. Brak jest przepływu informacji pomiędzy tym podmiotami, a w szczególności brakuje kontroli i oceny przebiegu rehabilitacji danej osoby niepełnosprawnej.

Bardzo duże znaczenie w osiągnięciu pozytywnych rezultatów leczenia i usprawniania ma poradnictwo medyczne, socjalne i pedagogiczne oraz terapia psychologiczna. W przypadku niepełnosprawnego lub zagrożonego niepełnosprawnością dziecka działania te powinny być skierowane do jego rodziców. Ważne jest też wsparcie przez grupę innych rodziców dzieci z taką samą niepełnosprawnością. Odpowiednie postawy rodzicielskie wobec niepełnosprawnego dziecka pozwolą nie tylko na osiągnięcie pozytywnych rezultatów wczesnego leczenia i usprawniania oraz rehabilitacji psycho-edukacyjnej, ale również pozwolą na jego możliwie pełen rozwój, a następnie uczestnictwo w życiu społecznym.

Można powiedzieć, że odwrotną sytuację mamy u osoby dorosłej, która na skutek wypadku czy choroby staje się osobą niepełnosprawną. Obok ewentualnej potrzeby ratowania życia leczenie i rehabilitacja medyczna jest nieskuteczna bez wsparcia poradnictwem i ewentualną terapią. Jak wynika z praktyki, najlepsze rezultaty daje wsparcie udzielone przez inne osoby z taką samą niepełnosprawnością.

Następnym elementem wsparcia wczesnego procesu leczenia i rehabilitacji jest szybkie i adekwatne zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny. Wszystkie osoby niepełnosprawne, które potrzebują tych przedmiotów i urządzeń, powinny mieć do nich swobodny dostęp, niezależnie od swojej sytuacji finansowej. Obecnie w Powiecie Poddębickim, nie ma efektywnego systemu takiego zaopatrzenia.

Cele do osiągnięcia:

- ✓ Usprawnienie systemu rehabilitacji na rzecz utrzymania aktywności zawodowej;
- ✓ Tworzenie warunków do większej aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.
- ✓

Zadania do realizacji

- a) Wspieranie leczenia i rehabilitacji szerokim poradnictwem i wsparciem pracowników socjalnych oraz innych osób niepełnosprawnych i członków rodzin;
- b) Stworzenie warunków do powstania, w ramach programu PFRON, na terenie Powiatu Poddębickiego wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.

Powinno się zachęcać osoby niepełnosprawne i ich rodziny do angażowania się do prowadzenia zajęć, na przykład w roli szkoleniowców, instruktorów lub doradców.

3) Likwidacja barier architektonicznych, transportowych, technicznych oraz barier w komunikowaniu się

Barier architektoniczne, urbanistyczne, transportowe, w komunikowaniu się i techniczne są jednym z najistotniejszych ograniczeń utrudniających, a często wręcz uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym korzystanie z przysługującego im prawa do pełnego życia i zaspokajania swoich potrzeb na równi z innymi.

Na dostosowanie mieszkań dla osób niepełnosprawnych składanych jest w PCPR rocznie około 60 wniosków osób dorosłych oraz 5 – 10 wniosków dla dzieci. Przedmiotem szczególnego zainteresowania jest adaptacja łazienek oraz umożliwienie samodzielnego wyjścia z domu (budowa podjazdu, montaż windy). Pomocą objęte są głównie osoby niepełnosprawne ruchowo. Szczególnego wsparcia wymagają rodziny z małym dzieckiem, nad którym wieloletnia opieka często skutkuje niepełnosprawnością opiekunów - zwłaszcza samotnych matek. Osoby niepełnosprawne są członkami społeczeństwa i mają prawo do pozostania we własnym środowisku lokalnym. Powinny one otrzymać potrzebne im wsparcie w ramach normalnych struktur edukacyjnych, opieki zdrowotnej, zatrudnienia i usług społecznych.

Cele do osiągnięcia:

- ✓ Wsparcie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, w celu wyrównania szans dzieci i młodzieży podejmujących i kontynuujących naukę;
- ✓ Usuwanie przeszkód utrudniających uczestnictwo i poruszanie się w środowisku fizycznym np. we własnym mieszkaniu, obiektach użyteczności publicznej, komunikacji miejskiej, na ulicach;
- ✓ Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do usług społecznych.

Zadania do realizacji

- a) Systematyczne dofinansowywanie ze środków PFRON dostosowywania mieszkań do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- b) Wspieranie działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych i w komunikowaniu się w placówkach edukacyjnych i w zakładach opieki zdrowotnej na terenie Powiatu Poddębickiego;
- c) Inicjowanie działań zmierzających do udostępniania nauki w szkołach poprzez likwidację barier architektonicznych i w komunikowaniu się, zakup środków transportowych przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych, przystosowywanie posiadanych środków transportu do przewozu osób niepełnosprawnych i na wózkach.
- d) Przystosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych budynku przekazanego przez Powiat Poddębicki Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Poddębicach na siedzibę.

Wymagania dotyczące dostępności środowiska fizycznego dla wszystkich mieszkańców powinny być uwzględniane już w pierwszej fazie jego projektowania i kreowania, tak aby w przyszłości nie pojawiał się problem barier architektonicznych w dostępie do edukacji, opieki medycznej, usług kulturalnych czy rekreacyjnych. Standardy i normy dostępności powinny być konsultowane z organizacjami osób niepełnosprawnych.

4) Zapewnienie dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Pomoc społeczna jest w sensie prawnym jest instytucją polityki społecznej umożliwiającą jednostkom i grupom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych za pomocą świadczeń materialnych i pracy socjalnej. Obok zabezpieczenia niezbędnych życiowych potrzeb osób niepełnosprawnych, konieczne jest również zorganizowanie takiej specyficznej pomocy, która umożliwi osobie niepełnosprawnej usamodzielnienie się i opuszczenie kręgu beneficjentów pomocy społecznej, pozwoli na prawdziwe ich upodmiotowienie. Rodzaj, formy i rozmiar tej pomocy powinny stymulować osobę niepełnosprawną do samodzielnego rozwiązywania własnych

problemów, przy wsparciu ze strony pracownika socjalnego, który ma bezpośredni kontakt z osobą niepełnosprawną.

Poszczególne zadania w zakresie nowych rozwiązań środowiskowego wsparcia osób niepełnosprawnych będą podejmowane i realizowane przy współudziale organizacji pozarządowych.

W celu zdiagnozowania środowiska i szczegółowego rozpoznania potrzeb osób niepełnosprawnych PCPR rozszerzy dotychczasową współpracę z miejscowymi organizacjami pozarządowymi, które znają potrzeby środowiska w tym zakresie.

Cele do osiągnięcia:

- ✓ Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do usług społecznych;
- ✓ Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.

Zadania do realizacji:

- a) Zdiagnozowanie środowiska osób niepełnosprawnych, stworzenie bazy danych o osobach niepełnosprawnych w Powiecie Poddębickim oraz doświadczanych przez nich barier;
- b) Pomoc w rozwiązywaniu problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin - informacja i poradnictwo prawne ze strony pracowników socjalnych w gminnych ośrodkach pomocy społecznej i w PCPR;
- c) Tworzenie warunków pełnej dostępności do usług opiekuńczych i specjalistycznych poprzez wspieranie funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej, zapewnienie funkcjonowania środowiskowych domów samopomocy dla osób psychicznie chorych oraz domu dziennego pobytu świadczącego usługi rehabilitacji ruchowej, organizacji czasu wolnego i zawiązywanie kół zainteresowań;
- d) Zapewnienie dofinansowania ze środków PFRON do imprez organizowanych w zakresie sportu, turystyki, kultury i rekreacji osób niepełnosprawnych.

5) Zapewnienie osobom niepełnosprawnym pełnego dostępu do rehabilitacji społecznej, kultury, sportu, rekreacji, turystyki i informacji.

Każda osoba może w kulturze i sporcie uczestniczyć zarówno jako widz i jako twórca. Można być aktorem w teatrze i/lub być w tym teatrze widzem, można być kibicem piłkarskim i/lub zawodnikiem. Natomiast w turystyce i rekreacji w większości jesteśmy uczestnikami

W ogólnospołecznym życiu kulturalnym i sportowym Powiatu Poddębickiego osoby niepełnosprawne rzadko uczestniczą. Wynika to głównie z istniejących barier architektonicznych, transportowych i w komunikowaniu się oraz barier mentalnych tkwiących w samych osobach niepełnosprawnych i w osobach sprawnych.

Cele do osiągnięcia:

- ✓ Kształtowanie postaw wobec niepełnosprawności;
- ✓ Wsparcie dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, w celu wyrównywania szans dzieci i młodzieży podejmujących i kontynuujących naukę.

Zadania do wykonania

- a) Umożliwienie udziału osób niepełnosprawnych w imprezach masowych organizowanych na terenie Powiatu Poddębickiego;
- b) Promowanie i wspieranie działań zmierzających do tworzenia organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
- c) Promowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w Mistrzostwach Paraolimpijskich;
- d) Organizowanie konkursów plastycznych na poziomie szkół gimnazjalnych i szkół średnich promujących problemy osób niepełnosprawnych;
- e) Utworzenie tablicy informującej osoby niepełnosprawne o realizowanych programach i możliwościach dofinansowania.

6) Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja zawodowa jest istotnym elementem rehabilitacji kompleksowej i polega na ułatwieniu osobie niepełnosprawnej udziału w życiu zawodowym poprzez uzyskanie i utrzymanie zatrudnienia a w konsekwencji awansu zawodowego.

Podjęcie konkretnej decyzji dotyczącej wyboru zawodu oraz wyboru drogi do kariery zawodowej służy poradnictwo zawodowe oparte na ocenie zdolności do pracy osoby niepełnosprawnej. Zasadnym jest rozpoczęcie tego procesu jak najwcześniej, najlepiej na poziomie ostatniej klasy gimnazjalnej. Uczniowie bowiem, poza otrzymaniem kompleksowej informacji o możliwościach dalszego kształcenia (w tym także w placówkach edukacji specjalnej i placówkach realizujących programy kształcenia integracyjnego) powinni posiadać możliwość korzystania z usług doradczych w zakresie wyboru zawodu zgodnie z posiadanymi predyspozycjami i zainteresowaniami, jednakże zawsze zgodnie z możliwościami psychofizycznymi oraz wymogami rynku pracy.

Poradnictwo zawodowe to również działania realizowane na rzecz osób, które zakończyły systematyczne kształcenie zawodowe i pozostają w zatrudnieniu bądź

okresowo nie mają pracy. Usługi zawodowe dla tych osób są świadczone przez doradców zawodowych, głównie zatrudnionych w Powiatowym Urzędzie Pracy.

Bardzo ważnym elementem efektywnego prowadzenia poradnictwa zawodowego jest wypracowanie form współpracy pomiędzy doradcą a lekarzem, tak aby zostały zapewnione konsultacje lekarskie i psychologiczne prowadzące do medycznej i psychologicznej oceny możliwości podjęcia pracy w określonych zawodach.

Dobór miejsca zatrudnienia koniecznie musi być dostosowany do stopnia uszkodzenia organizmu oraz przygotowania osoby niepełnosprawnej do pracy. Zatrudnienie może być realizowane zarówno w zwykłych zakładach pracy, czyli na tzw. otwartym rynku pracy jak też w zakładach pracy chronionej lub zakładach aktywności zawodowej. W krajach Unii Europejskiej istnieje tendencja do zatrudniania osób niepełnosprawnych w zwykłych zakładach pracy, zgodnie z zasadą zawodowej integracji oraz w zakładach aktywności zawodowej.

Cele do osiągnięcia:

- ✓ Stworzenie kompleksowego systemu rehabilitacji osób niepełnosprawnych organizowanego na poziomie lokalnym, który pozwalałby na zwiększenie aktywności oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych.;
- ✓ Zapewnienie wsparcia psychologicznego dla osób niepełnosprawnych, które wracają na rynek pracy muszą przystosować się do nowej sytuacji;
- ✓ Zapewnienie możliwości diagnozy zdrowotnej i zawodowej, w zakresie określenia dalszych szans rozwoju zawodowego dla osób które utraciły zdolność wykonywania dotychczasowego zawodu.

Zadania do wykonania

- a) Utworzenie Centrum Aktywizacji Zawodowej dla Osób Niepełnosprawnych jako jednostki w strukturze PCPR;
- b) Skoordynowanie działań dotyczących poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych i opracowanie zasad wymiany doświadczeń tym zakresie;
- c) Organizacja szkoleń zawodowych i przekwalifikujących;
- d) Rozpowszechnianie broszur i ulotek informacyjnych dla pracodawców³ mogących zatrudnić osoby niepełnosprawne

7) Zapewnienie konsultacji społecznej wszystkich działań dotyczących osób niepełnosprawnych w fazie ich planowania, wdrażania oraz ewaluacji z samorządną reprezentacją środowiska.

Karta Praw Osób Niepełnosprawnych gwarantuje osobom niepełnosprawnym prawo do posiadania samorządnej reprezentacji środowiska oraz konsultacji z nim wszelkich projektów aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych. Obecnie na terenie Powiatu Poddębickiego działa 6 organizacji pozarządowych które

w swoich szeregach zrzeszają osoby niepełnosprawne lub działają na ich rzecz. Ponadto partnerem w konsultacjach jest Powiatowa Społeczna Rada Do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Cele do osiągnięcia:

- ✓ Tworzenie warunków do większej aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych;
- ✓ Włączanie organizacji pozarządowych w realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych
- ✓ Wspieranie działań integrujących środowisko osób niepełnosprawnych
- ✓ Promocja pracy społecznej osób działających w organizacjach pozarządowych

Zadania do wykonania:

- a) Bieżące informowanie osób niepełnosprawnych o działaniach do nich kierowanych
- b) Wspieranie inicjatyw dotyczących osób niepełnosprawnych wnoszonych przez reprezentacje środowiska
- c) Wypracowanie modelu konsultacji społecznej w zakresie rozwiązań dotyczących osób niepełnosprawnych.

Powinno się rozwijać i umacniać rolę lokalnych organizacji osób niepełnosprawnych w celu zapewnienia wpływu na problemy środowiska lokalnego.

7. Główni realizatorzy programu i zakres ich działań

1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poddębicach:

- a) Podejmowanie działań zmniejszających skutki niepełnosprawności,
- b) Współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych,
- c) Dofinansowywanie:
 - uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
 - zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;
- d) - likwidacji barier architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, w komunikowaniu się i technicznych;
- e) Udzielanie osobom niepełnosprawnym jednorazowych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej;

- f) Udzielanie dofinansowania do 50% oprocentowania kredytów bankowych, zaciągniętych przez osoby niepełnosprawne na kontynuowanie działalności gospodarczej lub na prowadzenie właściwego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego;
- g) Dokonywanie zwrotów kosztów poniesionych przez pracodawcę na przystosowanie istniejących stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych,
- h) Dokonywanie zwrotów kosztów poniesionych przez pracodawcę na szkolenie zatrudnionych osób niepełnosprawnych,
- i) Opracowywanie projektów programów na rzecz osób niepełnosprawnych;
- j) Realizowanie programów PRFON mających wpływ na zatrudnienie kształtowanie świadomości i środowiska osób niepełnosprawnych;
- k) Utworzenie Centrum Aktywizacji Zawodowej jako komórki organizacyjnej PCPR;
- l) Zdiagnozowanie środowiska osób niepełnosprawnych, stworzenie bazy danych o osobach niepełnosprawnych w Powiecie Poddębickim oraz doświadczanych przez nich barier;
- m) Pomoc w rozwiązywaniu problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin - informacja i poradnictwo prawne ze strony pracowników socjalnych w gminnych ośrodkach pomocy społecznej i w PCPR;
- n) Tworzenie warunków pełnej dostępności do usług opiekuńczych i specjalistycznych poprzez wspieranie funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej, zapewnienie funkcjonowania środowiskowych domów samopomocy dla osób psychicznie chorych oraz domu dziennego pobytu świadczącego usługi rehabilitacji ruchowej, organizacji czasu wolnego i zawiązywanie kół zainteresowań;
- o) Zapewnienie dofinansowania ze środków PFRON do imprez organizowanych w zakresie sportu, turystyki, kultury i rekreacji osób niepełnosprawnych;
- p) Utworzenie tablicy informującej osoby niepełnosprawne o realizowanych programach i możliwościach dofinansowania.

2) Powiatowy Urząd Pracy

- a) podejmowanie działań zmniejszających skutki niepełnosprawności,

- b) pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych, ich szkolenie oraz przekwalifikowanie,
- c) współpraca z organami rentowymi w zakresie wynikającym z odrębnych przepisów;;
- d) finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych.

3) Wydział Promocji, Rozwoju ,Edukacji i Współpracy Zagranicznej Starostwa Powiatowego w Poddębicach

- e) Umożliwienie udziału osób niepełnosprawnych w imprezach masowych organizowanych na terenie Powiatu Poddębickiego;
- f) Promowanie i wspieranie działań zmierzających do tworzenia organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
- g) Promowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w Mistrzostwach Paraolimpijskich
- h) Organizowanie konkursów plastycznych na poziomie szkół gimnazjalnych i szkół średnich promujących problemy osób niepełnosprawnych;
- i) Wdrażanie w szkołach programów wychowawczych, mających na celu poznanie świata osób niepełnosprawnych, zmianę postaw, rozumienie i akceptację;
- j) Organizowanie stałych imprez integracyjnych z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka, w celu promocji problemów osób niepełnosprawnych i integracji ze środowiskiem rówieśników;
- k) Podejmowanie działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych i w komunikowaniu się w placówkach edukacyjnych, kulturalnych i sportowych na terenie Powiatu Poddębickiego;
- l) Inicjowanie działań zmierzających do udostępniania nauki w szkołach poprzez likwidację barier architektonicznych, zakup środków transportowych przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych.

4) Wydział Spraw Obywatelskich, Zarządzania Kryzysowego i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Poddębicach

- a) Podejmowanie działań w kierunku likwidacji barier architektonicznych w zakładach opieki zdrowotnej na terenie Powiatu Poddębickiego oraz wyposażania obiektów służących rehabilitacji medycznej;
- b) Zapewnienie wsparcia psychologicznego osobom niepełnosprawnym powracającym na rynek pracy i rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi

5) Organizacje Pozarządowe

- a) Określają potrzeby i priorytety dotyczące życia osób niepełnosprawnych,
- b) Przyczyniają się do podnoszenia świadomości społeczeństwa i propagowania zmian,
- c) Stwarzają możliwości rozwijania umiejętności w różnych dziedzinach oraz zapewnienia swoim członkom wzajemnego wsparcia i wymianę informacji,
- d) Reprezentują środowiska osób niepełnosprawnych,
- e) Prowadzą działania w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i leczniczej na rzecz swoich członków,
- f) Uczestniczą w konsultacjach projektów aktów prawnych, projektów i programów dotyczących środowiska osób niepełnosprawnych.